

መምርሒ አባይቲ፡ ንኣብ ስኮትላንድ ዝርከቡ ሰደተኛታት ጽገናታት

ንኡስ-ጽሑፍ 5 – ሚያዝያ 2012

Housing – repairs – Tigrinya

መንበሪ ፍቓድ ተቐቢልኩም፡ ኣብ ግዝያዊ መንበሪ-ቦታ ወይ ገዛ ተኻሪኹም ትቕመጡ እንተሊኹም፡ እዚ ንኡስ-ጽሑፍ'ዚ ንዓኹም እዩ። ጽገናታት ንኸካይድን ጽገና ከምዘድልዩኩም ብኸመይ ከምእትሕብሩ ሓፊሻዊ መምርሒ ንኺህበኩምን ሓላፍነት ዝተሰከመ መን ምዃኑ ድማ ሓበሬታ ይህብ።

ነፍስወከፍ ገዛ፡ ኣብ ገለ ደረድኡ ጽገና ኪግበረሉ የድልዩ እዩ። ገዛ ኣብ እትኻረይሉ እዋን፡ ዋና ገዛኹም፡ ገለ ጽገናታት ንበባይድ ሓላፍነት ኣለዎ፡ ንስኹም ድማ ንኻልእ ጽገናታት ሓላፍነት ይህልወኩም። ብዛዕባ እትውንንዎ ገዛ ዚምልከት ዝርዝር ሓበሬታ፡ ኣብ ዝኣተኸሙዎ ስምምዕ ውዕል ክራይን ዋና ገዛኹም ዝሃበኩም ዝኾነ ካልእ ሓበሬታን ክትርእዩ ይግባእ።

ብዛዕባ ጽገናታት ዚምልከት ምሉእ መምርሒን ምኽርን ኣብ መርበብ-ሓበሬታ ሸልተር ስኮትላንድ (Shelter Scotland) ርኽቡ።

http://scotland.shelter.org.uk/getadvice/advice_topics/repairs_and_bad_conditions

1. ንገዛ-አልቦ ኣብ ዚውሃብ ግዝያዊ መንበሪ-ገዛ ብምቕማጥኩም ዚህልወኩም መሰላትን ሓላፍነታትን

ኣብ ከባቢኹም ዘሎ ቤት ምኽሪ፡ መመልከቲ ገዛ-አልቦነት ካባኹም ምስዝቐበል፡ ንዓኹምን ንሰድራኹምን ምቕቓስ ዚኾነ ግዝያዊ መንበሪ-ገዛ ንኸህበኩም ግዴታ ኣለዎ። እኹል ቀረብ ድሕነት ሓዊ ክህልዎ ኣለዎ፡ ዘይሰርሕ ወይ ዓቢ ጽገና ዘድልዩ ኪኸውን ኣይግባእን።

ንመንበሪ-ገዛኹም ብጽፋይ ክትሕዙ፡ ንዝተሃበኩም ኣቕሑን መሳርሒታትን ገዛ ክትከናኹን፡ ገለ ጸገማት ኣብ ዚጋጥሙሉ ቀልጢፍኩም ንቤት ምኽሪ ክትሕብሩን ሓላፍነትኩም እዩ። ቤት ምኽሪ ወይ ሓፊ አባይቲ፡ ጽገናታት ንኸካይዱ ኣብ ዝደለይሉ እዋን ንኸአትዉ ክተፍቅድሎም ይግባእ።

ንገዛ-አልቦ ኣብ ዚውሃብ ግዝያዊ መንበሪ-ቦታ ብዛዕባ ዚካየድ ጽገናታት ብኸመይ እትሕብር?

ጽገናታት ዘድሊ ነገራት ኣሎ ኢልኩም ትሓስቡ እንተኾንኩም፡ ኣብ ቤት ምኽሪ ንዝሰርሕ ዚከታተሉኩም ተኸታታሊ ጉዳያት ገዛ-አልቦ ክትሕብሩ ይግባእ።

2. ካብ ቤት ምኽሪ ወይ ማሕበር አባይቲ ኣብ እትካርይዎ ገዛ ዝህልዎኩም መሰላትን ሓላፍነታትን።

ዋና ገዛኹም፡ ገዛኹም ንክትቐመጥሉ ብቐዕን ውሑስን ምዃኑ ከረጋግጽ ኣለዎ። እዚ ድማ 'እትጽዋሮ ደረጃ ብቐዓት' ('tolerable standard') ተባሂሉ ይጽዋዕ። ገዛኹም፡ ኣብ ግዳም ካብ ዘሎ ክሊማ ብዝግባእ ዘዕቑብኩም፡ ውሑስ ኪኸውን ኣለዎ ከምኡውን ምንጩ ሕማም ኪኸውን የብሉን። መሳርሒታት ገዛ፡ ብዚግባእ ዚሰርሕ ኪኸውን ይግባእ፤ ትኪ ዝኸሸፍ መሳርሒታት ድማ ዚሰርሕ ኪኸውን ይግባእ። ብዛዕባዚ ደረጃ ብቐዓት ዚምልከት ዝያዳ ሓበሬታ ድማ ኣብ መርበብ-ሓበሬታ ሸልተር ስኮትላንድ ክትረኽቡ ትክእሉ ኢኹም።

ዋና ገዛኹም፡ ንዝኣረገ፣ ዝተሰብረ ወይ ዝተበላሸዎ ሓደ ሓደ ነገራት ክጽግን ኣለዎ። ነዚ ዚስዕብ ድማ የጠቓልል፡

- ግዳም ገዛኹም – ናሕሲ፣ መስኮት፣ መናድቕ፣ ማፋታት
- ስርዓተ መሞቂ ወይ ሓዊ፣ መንቆርቆር ትክን መንቆርቆርን
- ሻምቡቆታት ማይ፣ ሻምብቆታት ጋዝን መሰመር ኤለትሪክን
- መሕጸቢ ሰብነትን ዓይኒ ምድርን ባስካታትን
- ብዋና ገዛኹም ዚቐረብ ዝኾነ መሳርሒታት ወይ ኣቕሑ ገዛ

ሓላፍነታትኩም ድማ፡

- ገዛኹም ጽሑፍን እኹል መቐትን ከምዝህልዎ ንክትገብሩ ንገዛኹም ምክንኻን፣
- ናይ ዋና ገዛኹም ንዝኾነ ኣቕሑን መሳርሒታትን ገዛ ምክንኻን፣
- ከም ምቕያር መብራህቲ ዝኣመሰለ - ንኡስ ጽገናታት ምግባር፣
- ዝተሰብረ ወይ ዝነቐዐ ነገር ወይ ዘጋጠመ ዕንወት – ብዛዕባ ዝኣመሰለ ጸገማት ምሕባር፣ ከምኡውን
- ዋና ገዛ ጽገናታት ንክካይዱ ናብ ገዛኹም ንክኣቱ ምፍቃድ።

ንእትውንንዎ ኣቕሑን መሳርሒታትን ገዛ ንክትከናኸኑ ሓላፍነትኩም እዩ። ንገዛኹም ከተጸባብቐ ድማ ሓላፍነትኩም ኪኸውን ይክእል እዩ – ከምኡ እንተኾይኑ፡ እቲ ዝኣተኹምዎ ስምምዕ ውዕል ክራይ ይሕብረኩም እዩ።

ብዛዕባ ኪጽገን ዘለዎ ነገር ብኸመይ ንቤት ምኽሪ ወይ ማሕበር አባይቲ እሕብር?

እቲ ዝኣተኹምዎ ስምምዕ ውዕል ክራይ ወይ መምርሒ መጽሓፍ ተኸረይቲ፡ ብዛዕባዚ ዚምልከት ዝርዝር ሓበሬታ ይህበኩም እዩ። መብዛሕቱ ግዜ፡ ኣብ ከባቢኹም ናብ ዝርከብ ቤት ጽሕፈት አባይቲ ክትድውሉ ወይ ብኣካል ክትከዱ ትክእሉ ኢኹም።

3. ካብ ውልቃዊ አካራዪ ገዛ ዝተኻረኹም እንተኾንኩም ዝህልወኩም መሰላትን ሓላፍነታትን።

ዋና ገዛኹም፡ ገዛኹም ንክትቅመጥሉ ብቐዕን ውሑስን ንኪኸውን ከረጋግጽ ይግባእ። ዋና ገዛኹም፡ ንክልተ ደረጃታት ብቐዕት - 'እትጻወሮ ደረጃ ብቐዕት' ('tolerable standard') ከምኡውን 'ኪጽገን ዚኸእል ደረጃ ብቐዕት' ('repairing standard') ምስ ዘማልእ እዩ። ገዛኹም፡ ኣብ ግዳም ካብ ዘሎ ክሊማ ብዝግባእ ዘዕቑቡኩም፡ ውሑስ ኪኸውን ኣለዎ፤ ከምኡውን ምንጪ ሕማም ኪኸውን የብሉን። መሳርሒታት ገዛ፡ ብዚግባእ ዚሰርሕ ኪኸውን ይግባእ፤ ትኪ ዝኸሸፍ መሳርሒታት ድማ ዚሰርሕ ኪኸውን ይግባእ። ኣብ ጽቡቕ ኮነታት ኪህሉ ድማ ይግባእ። ብዛዕባዚ ደረጃታት ብቐዕት ዚምልከት ዝያዳ ሓበሬታ ድማ ኣብ መርበብ-ሓበሬታ ሸልተር ስኮትላንድ (Shelter Scotland) ከትረኽቡ ትኸእሉ ኢኹም።

ንዝተኻረኹምዎ ገዛ፡ በዚ ዚሰዕብ ኣገባብ፡ ጽቡቕ ገይርኩም ንክትከናኹኩ ሓላፍነታትኩም እዩ።

- ገዛኹም ዘዕግብ ጽሬትን እኹል መቐትን ንክህልዎ ምክንኻን፤
- ንመግጣጢምታት፣ አቕሑን መሳርሒታትን ገዛን ኣብ ጽቡቕ ኮነታት ከምዝህሉ ምግባር፤ ከምኡውን
- ንኡስ ጽገናታት ምክያድ (ንኡብነት፣ ንባትሪታት ድምጺ መጠንቀቕታ ትኪ ምክትታልን መብራህቲ ምቅይያርን)

ዋና ገዛኹም፡ ጽገናታት ንክካይድ ናብ ገዛኹም ንክኣቱ ግቡእ ኣቐባብላ ከትገብሩ ይግባእ።

እትውንንዎ አቕሑን መሳርሒታትን ገዛ ንክትከናኹኩ ሓላፍነትኩም እዩ። ንገዛኹም ከተጸባብቐ ድማ ሓላፍነትኩም ኪኸውን ይኸእል እዩ - ከምኡ እንተኾይኑ፡ እቲ ዝኣተኹምዎ ስምምዕ ውዕል ክራይ ይሕብረኩም እዩ።

ብውልቂ ኣብ ዚካየድ መንበሪ-ገዛ ብዛዕባ ኪጽገን ዘለዎ ነገራት ብኸመይ እሕብር?

ነቲ ዘጋጠመ ጸገም ብምግላጽ ንዋና ገዛኹም ብጽሑፍ ከተቐርቡ ይግባእ። ንዋና ገዛኹም ምስ ደወልኩም፡ ንዘርዘር ሓበሬታ ዘረጋግጽ ደብዳቤ ድማ ከትጽሕፍሉ ኣለኩም። ንዝሓበርኩምዎ ሓበሬታ ንምክትታል፡ ቅድሓት ደብዳቤኹም ዓቕቡ።

ዋና ገዛይ፡ ነቲ ኪጽገን ዘለዎ ኣይጸገንን። ሰለዚ፡ እንታይ ኪገብር እኽእል?

ናይዚ መልሲ፡ ኣብቲ ዝኣተኸሙዎ ስምምዕ ውዕል ክራይ ዚመርኮስ እዩ። እቲ ክትገብርዎ ዚግባእ ናይ ፈለግ ነገር፡ ምኽሪ ክትረኽቡ እዩ። ነዞም ዚሰዕቡ ድማ ክትውከሱ ትኽእሉ ኢኹም።

**ጉጅለ ምውህሃድ ስደተኛታት ቤት ምኽሪ ስደተኛታት ስኩትላንድ
(Scottish Refugee Council’s Refugee Integration Team)**

ኣገልግሎት ምኽሪ ብተሌፎን (Telephone advice service) - ተሌ፥ 0800 085 6087
ምኽርን ሓበሬታን ንክትረኽቡ ባተን ኣብ ላዕሊ ተጠቐሳ ዘላ ቍጽሪ ተሌፎን ገይርኩም ደውሉልና፤ ተሌፎን ብምድዋልኩም ድማ ምኽሪ ንክትረኽቡ ናብ ቤት ጽሕፈትና ካብ ምምጻእ የድሕነኩም።

ሸልተር ስኩትላንድ (Shelter Scotland)

ናጻ ምኽሪ ንክትረኽቡ፡ በዛ ቍጽሪ ተሌፎን ደውሉ፥ 0800 800 4444

እወታዊ ስጉምቲ ኣብ መንበሪ-ኣባይቲ (Positive Action in Housing)

ብዛዕባ እትህቦ ኣገልግሎት ዚምልከት ሓበሬታ ንምርካብ፡ በዛ ቍጽሪ ተሌፎን ደውሉ፥ 0141 353 2220

ዞባዊ ማእከል ሕጊ (local law centre)

ብዛዕባ ኣብ ቀረባኹም ዚርከብ ማእከል ዚምልከት ዝርዝር ሓበሬታ ንምርካብ፡ ብ0808 801 1011 ገይርኩም ናብ መስመር ሓገዝ GAIN ደውሉ።